PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE ZA SLOVENSKO PRIMORJE

UREDNIŠTVO IN UPRAVA trg GOLDONI 1, I. NAD.
Telefoni: Uredništvo 93-806 in 93-808 — Uprava 93-807
Rokopisi se ne vračajo.
OGLASI pri Upravi od 8.30 do 12 in od 15 do 18 - Tel. 93-807
CENE OGLASOV: Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 20 lir, finančni in pravni 35 lir, osmrtnice 30 lir.
NAROČNINA
Cona A: mesečna 172, četrtletna 510, polletna 1000, celoletna 1980 lir; Cona B: 120, 350, 700, 1380 jugolir; FLRJ: 55, 165, 330, 650 din. Čekovni račun na ime «Ljudska založba»: Trst 11-5156; Reka 45-301; Ljubljana 20-016.

Leto III - Cena 8 lir - 6 jugolir - 2.50 din | TRST četrtek, 24. julija 1947 | Poštnina plačana v gotovini Spedizione in abbon. postale | Štev. 651

Osnovna načela

Skrb — utrditi pot, razjasniti smernice, ki edine morejo zagotoviti pridobitve naših nacionalnih pravic — je na nedeljskem sestanku aktivistov Osvobodilne fronte narekovala tovarišem besede, ki so se z njimi udeležili diskusije o naših aktualnih vprašanjih.

Eno izmed osnovnih načel naše politične borbe je nedvomno načelo slovenske nacionalne enotnosti na splošno, v mejah bodočega STO-ja pa še posebej. Izven tega načela, ki postavlja vsakega zavednega Slovenca pred najvišjo nacionalno odgovornost, ostaja samo pot narodnega izdajstva. Kde tega so si bili vsi tovariši: Vsako rušenje naše nacionalne enotnosti je — zavestno ali podzavestno — posledica imperialističnega pritiska na naše ljudstvo, orodje v službi tujih, neslovenskih interesov. Neminljiva zasluga Osvobodilne fronte je prav v tem dejstvo, da je znala ustvariti slovensko nacionalno enotnost mimo vseh razlik v političnem prepričanju in kljub temu strankarskemu razcepljenju, ki je slovenskemu narodu prizadejalo toliko škode. Pot naše nacionalne svobode in enakopravnosti gre torej v smeri slovenske nacionalne enotnosti in s tem v smeri politične enotnosti v okviru Osvobodilne fronte. A to je ni vse.

Uspeh naše nacionalne politike v mejah bodočega STO-ja ne more biti zajamčen, če bi se tukajšnji Slovenci omejili le na politiko slovenskega nacionalnega bloka. Ne gre na dejstvo, da bi taka politika — zaradi politične odtujenosti slovenske narodnostne skupine — kaj kmalu zabredla v čisto nacionalistične vode (s posledicami, ki so za vsakogar dovolj jasne, če upošteva narodnostno mešanost tržaškega ozemlja in primer, ki ga daje italijanski nacionalistični tisk), bi politika slovenskega nacionalnega bloka pomenila za nas Slovence manjšinsko politiko, to je, politični drobiž, ki bi si z njim italijanski nacionalizem delil delež na STO-ju. V takem primeru bi tukajšnji Slovenci bili za vedno slovo resnični narodnostni enakopravnosti, ker taka politika dejansko pomenila odnos hlapca do gospodarja (odnos, ki je lahko zelo prijazen, a nikdar tak, da bi gospodar ne bil več gospodar, hlapec, pa hlapec).

Naša nacionalna politika mora biti zato večinska politika. Z drugimi besedami: naš nacionalni program mora biti tak, da lahko zajame najširše sloje italijanskega delovnega ljudstva. Zato ne sme biti nacionalističen, ampak narodno-socialen. V tem je demokratična prednost in moč slovansko-italijanske antifašistične unije, ki v svojem programu vsebuje tudi edino pravilno rešitev nacionalnega vprašanja, ker je nacionalno vprašanje v svojem bistvu socialno vprašanje, rešljivo le v takem demokratičnem sistemu, ki ne pozna izkoriščanja človeka po človeku.

Ker je iz socialne pravičnosti lahko izvira bratstvo med narodi, iz iste socialne pravičnosti izvira tudi slovansko-italijansko bratstvo.

Brez slovansko-italijanskega bratstva — tega temeljnega kamna tržaške demokracije — se vanj zaganja vsa lokalna reakcija, tako italijanska kot slovenska) — ne moremo biti večinske politike v interesu tako slovenskega kot italijanskega ljudstva; brez takšne politike ne moremo dosledno voditi naše slovenske nacionalne politike; naše nacionalne politike ne moremo dosledno voditi brez nacionalne enotnosti, ki se danes še vedno izraža v Osvobodilni fronti.

Slovenska enotnost (OF), njena povezanost z italijanskim delovnim ljudstvom (SIAU) in socialna pravičnost, to je osnovna načela naše politične akcije, ki morejo kljubovati vsem reakcionarnim napadom in ustvariti pogoje za zdrav razvoj vseh treh narodnostnih skupin STO-ja in s tem tudi nas Slovencev.

Madžarski parlament odobril nov volivni zakon

Budimpešta, 23. (Tanjug) — Madžarski parlament je danes z veliko večino odobril spremembo volilnega zakona. Proti spremembi so glasovali samo poslanci Sulijokove demokratične stranke in njihovi zavezniki. Prihodnja seja bo jutri in parlament bo najbrže razpuščen v petek. Novi parlament se bo moral sestati v roku 60 dni.

Predsednik parlamenta je prepričal, da je madžarska neodvisna demokratična stranka, ki jo vodi Istvan Balog, začela svoje delovanje.

Stavka holandskih delavcev
da preprečijo vojaške prevoze v Indonezijo

Splošni protesti nizozemskih demokratičnih krogov - Bevinove izjave

Haag, 23. — Holandski demokratični krogi ostro protestirajo proti vladini intervenciji v Indoneziji. Delavski sindikati zahtevajo od vlade, naj takoj preneha z vojaškami operacijami in začne pogajanja za dosego miru. Zveza «Holandska-Indonezija», ki jo podpirajo progresistični somisljeniki, je poslala Van Mooku protestno brzojavko, v kateri zahteva ukinitev sovražnosti, ki bodo sicer upropastile nizozemsko in indonezijsko ljudstvo. Tudi splošno združenje holandske mladine je na svetovno demokratsko mladinsko zvezo naslovilo poziv, naj v vseh deželah na svetu izzove proteste proti holandskemu napadu v Indoneziji.

Združeni sindikati pristaniških delavcev so napovedali stavko z namenom, da ustavijo vse prevoze v Nizozemsko Indijo. Istočasno so pozvali socialistične sindikate, naj se jim pridružijo, in mednarodno združenje sindikatov, naj pozove mornarje in pristaniške delavce, da preprečijo dovoz orožja in čet v Indonezijo.

V angleški zbornici je zunanji minister Bevin izjavil, da zasleduje dogodke v Indoneziji s pazljivostjo in da bi se on poslužil vsake prilike, da bi rešil indonezijsko vprašanje na miren način. Po njegovem mnenju bi bilo morda za dosego tega cilja najbolje, poslužiti se Varnostnega sveta pri OZN. Tudi ameriški tisk poziva, naj v stvari posreduje OZN. Po drugi strani poziva veliki mufti v Jeruzalemu na solidarnost z Indonezijci. Prav tako izraža turško javno mnenje simpatije za borbo Indonezijcev, ki so islamske vere.

Po vojnem poročilu republikancev se razvijajo boji v okolici Pandaama. Poročilo še pravi, da nadaljujejo Nizozemci svoj pohod proti jugu in da so prišli do Saltige, 50 km južno od Semaranga. Vladne čete so napadle z letali mesto Charibon in Djokjakarta, katero so obstreljevali iz zraka s strojnicami. Na mesto Garcet so vladni bombniki vrgli več bomb, ki so povzročile veliko žrtev med prebivalstvom.

Zadeva „Exodus 1947"

Paris, 23. — Zadeva s parnikom «Exodus 1947», na katerem je bilo 4500 židovskih potnikov, namenjenih v Palestino, je postala mednarodne važnosti. Francoska vlada je razpravljala o tem vprašanju in je po poročilih krogov, ki so blizu vlade, sklenila, da bo za primer izkrcanja židovskih tajnih izseljencev zavzela človekoljubno stališče in da bo podpirala vse one, ki bodo hoteli ostati v Franciji. Francoske oblasti ne bodo silile nobenega Žida, naj se izkrca iz ladje «Exodus 1947», ki je bila zopet odposlana v Francijo.

Poslaništvo Kolumbije v Franciji izjavlja, da kolumbijske konzularne oblasti niso nikoli izstavile potnih listin za 4500 Židov. Očividno so potni listi ponarejeni.

Zunanje ministrstvo Kolumbije poudarja, da uživajo v Kolumbiji sicer vsi naseljenci enake pravice zakona o naseljitvi, vendar daje kolumbijski zakon o naselitvi prednost poljedelcem iz romanskih in slovanskih držav pred židovskimi trgovci iz Srednje in Vzhodne Evrope, ki bi ustvarili samo trgovsko konkurenco.

Na ta način ne bodo mogli tajni židovski izseljenci potovati v Kolumbijo, marveč bodo obtičali v Franciji ali v koncentracijskih taboriščih na Cipru.

O mirovni pogodbi z Japonsko

Pariz, 23. — Glede na glasove, da diplomatski krogi pripravljajo sklicanje konference za mirovno pogodbo z Japonsko, poroča sovjetski radio, da je sklicanje te konference nemogoče brez predhodnega dogovora štirih velesil, in sicer Sovjetske zveze, ZDA, Anglije in Kitajske. Načrt mirovne pogodbe z Japonsko zavisi od sklepov zunanjih ministrov navedenih štirih držav.

Bevin o ratifikaciji mirovnih pogodb

Rim, 23. — Predstavniki parlamentarnih skupin so se danes zopet sestali k posvetovanju o vprašanju ratifikacije mirovne pogodbe. Sestanek je bil kratek. Kakor poroča ANSA, so se prisotni izjavili za odložitev razpravljanja o ratifikaciji mirovne pogodbe.

V angleškem parlamentu je zunanji minister Bevin izjavil, da angleška vlada ne želi nadaljnje odložitve ratifikacije mirovne pogodbe in da je zaradi razčiščenja stališča razpravljal z zastopniki interesiranih vlad. Bevin je dodal, da je eden od vzrokov zakasnitve ratifikacije italijanske mirovne pogodbe zadeva Italije. Bevin je mnenja, da je v interesu Italije, da ratificira pogodbo, ker bo s tem odstranila «tehnično» vojno stanje in ker bo s tem obnovila svoje normalne odnošaje z drugimi državami. Italija očividno zavlačuje ratifikacijo, ker ni gotova, ali bo pogodbo ratificirala Sovjetska zveza. Toda Italija, tako je Bevin zaključil, naj se za to ne zanima.

E.N.A.L. in Slovenci

Dobri dve leti sta že pretekli, odkar je ZVU prevzela upravo na tem delu Julijske krajine in v teh dveh letih smo doživeli nebroj nedemokratičnih ukrepov okupacijske oblasti. Nobenega dvoma ne more biti več glede vsebine teh ukrepov. Vsi so podrejeni eni sami predpostavki, ohraniti obstoječi, po fašizmu uzakonjeni družabni in gospodarski red; reorganizirati proti vsem mednarodnim določbam razbiti fašistični državni aparat; odvzeti širokim ljudskim množicam vse pravice, ki so si jih priborile s krvjo ter s tem vsako možnost vplivanja na organizacijo in poslovanje organov javne uprave. ZVU si je vsaj v začetku zadala nalogo, «prevzgojiti» nas v «demokratičnem» duhu. Toda pri nas ni niti sluha ne duha o demokraciji. Tukaj ni niti formalne demokracije. Okupacijska oblast smatra sebe za edini odločujoči faktor in dosedaj se še ni nikoli potrudila, da bi vsaj deloma priznala mnenja velike večine prebivalstva.

ZVU gre po svoji stari poti naprej. To je dokazala tudi z enim svojih zadnjih ukrepov, in sicer s tem, da je dodelila vso lastnino bivše «O.N.D.» (Opera Nazionale Dopolavoro) «ENAL-u» (Ente Nazionale Assistenza Lavoratori).

Zakaj je ta ukrep nedemokratičen in pristranski?

«OND», čigar pravni naslednik naj bi bil «ENAL», je bila centralistična ustanova, ki je delovala pod nadzorstvom fašistične stranke in ki je imela v naših krajih globok protislovenski, raznarodovalni značaj. Nedemokratični značaj «OND» je torej v dejstvu, da se je nahajala v rokah italijanskega elementa, ki je članom vsiljeval svojo voljo po navodilih osrednjih organov.

Prav tako mi Slovenci v Trstu in na tem ozemlju ne priznamo ENAL-a niti delno za svojo ustanovo. Ljudje, ki v njem delujejo, so nam tuji po jeziku in po duhu. V tej ustanovi nimamo niti enega predstavnika. Niti ga ne potrebujemo, ker je naš narod zgradil s svojimi silami svoje prosvetne, fizkulturne in druge ustanove. To kar velja za slovenski živelj, velja tudi za demokratični del italijanskega prebivalstva, ki je isto tako oснoval svoje ustanove, kjer delujejo ljudje izven kroga «ENAL-a» in ki s slednjim nimajo ničesar skupnega razen jezika.

ZVU je prezrla ta dejstva. Ni vprašala, ali smo mi Slovenci zadovoljni s tem ukrepom; ni vprašala, ali je z njim zadovoljen demokratični del italijanskega prebivalstva. Postopala je kot da nas ni. Nas, ki smo pred vsem svetom z orožjem v rokah dokazali svojo voljo do samostojnega življenja. ZVU je danes zaupala lastnino bivše «OND» ustanovi, ki ni vzrastla iz najglobljih potreb demokratičnega prebivalstva našega ozemlja, temveč iz političnih potrebe starih in novih oblastnikov, da ohrani v svojih rokah monopol nad vsemi iniciativami družabnega življenja.

Kaj pomeni v bistvu ta ukrep? Kakor smo že omenili, je to le člen v dolgi verigi protidemokratičnih ukrepov. Vendar pa ima še prav poseben pomen. ZVU gre menda za tem, da pripravi pot bodočemu guvernerju (verjetno misli, da bo guverner poslušno orodje v rokah zapadne demokracije) s tem da odvzame demokratičnim ustanovam, ki služijo interesom slovenskega življa in demokratičnega dela italijanskega prebivalstva, materialno možnost obstoja, da jih «zakonito» izžene iz njihovih prostorov. Doslej smo bili priča v tem pogledu posameznim postopkom, ki so se vsi oslanjali na razne domnevne legalne predpostavke. Sedaj pa gre za to, da se napravi korak naprej in se z enim samim splošnim, samohotnim ukrepom zada odločilen udarec demokratičnim ustanovam tako slovenskim kakor italijanskim.

Ukrep, s katerim ZVU prepušča «ENAL-u» lastnino bivše «OND», rani torej nas slovence na najobčutljivejšem mestu, ker izroča imovino, ki je plod naših žuljev in našega potu, našim narodnim nasprotnikom, to je ljudem, ki so zvesto služili tem italijanskim fašističnim gospodarjem.

Ali ZVU misli, da bo naš narod tudi to očividno krivico molče požrl? Slovenci ne moremo mimo teh protislovenskih in protidemokratičnih ukrepov. Nanje bomo odgovorili tako kot zaslužijo. Nočemo, da se z nami ravna kot s kolonialnim prebivalstvom. Bodoči STO ni niti kolonija niti nova Grčija. Na našem ozemlju mora biti merodajna ljudska volja in ne ukrepi tuje okupacijske oblasti.

RAZPRAVA PROTI TERORISTIČNI SERNEČEVI TOLPI V LJUBLJANI

V avstrijskih taboriščih organizirajo
tolpe za vpade v Jugoslavijo

Avstrijski orožniki so skupno z banditi streljali proti jugoslovanski meji - Člani okupacijske vojske so na sestankih z banditi organizirali vohunsko službo v Jugoslaviji

Ljubljana, 23. — V ponedeljek se je pred vojaškim sodiščem začela razprava proti skupini banditov, ki so v službi mednarodne reakcije kot tako imenovana «vojska kralja Petra» organizirali v Avstriji teroristično skupino ter poskušali z roparskimi napadi, uboji in umori izzivati nemire ter izpodkopavati zaupanje v moč ljudske oblasti v Jugoslaviji.

V begunskih taboriščih v Avstriji in sicer v Strassu, Wagni in Lipnici so ob podpori avstrijskih nacistov med prebivalstvom in v državni upravi ter nekaterih predstavnikov okupacijskih sil po navodilih tako imenovanega «narodnega komiteja kraljevine Jugoslavije» (NKKJ) v Salzburgu in narodnega odbora v Rimu organizirali pod vodstvom Ferdinanda Serneca teroristično skupino v nameri, da bi z nasiljem zrušili obstoječo državno ureditev FLRJ.

Ti banditi so večkrat prekoračili državno mejo ter z roparskimi napadi in umori skušali terorizirati prebivalstvo. Pri tem so uživali podporo in sodelovanje nekaterih avstrijskih obmejnih organov in organov okupacijske vojske.

Vse zločinsko početje Sernečeve bande je vodil štab tako imenovane «slovenske armije» s «podpolkovnikom» Glušičem na čelu.

Obtoženi vojni zločinec Franc Čeh je izjavil, da v taborišču Wagna pri Lipnici ni prav za prav robene vojaške straže. Obstoja samo taboriščna policija iz ljudi, ki so «zaprti» v taborišču, tako da straži jo same sebe. Dostop v taborišče je mogoč samo preko taboriščne policije, kurirji pa imajo potrebne dokumente. Tako ima neki kurir legitimacijo, izdano od ameriških oblasti, s katero se lahko svobodno giblje po vsej Avstriji. Čeh je dalje izjavil, da je glavna komanda «kraljevske vojske» v Rimu, kamor se je vozil Glušič z ameriškim avtomobilom in v ameriški uniformi. Glušiča podpirajo pri vsem delu Američani. Člani bande so dobivali legitimacije od taboriščne pisarne, ki so imele angleški žig. Tiste, ki so izrazili željo, da bi se vrnili domov, so zaprli v taborišču v posebno sobo, jih popolnoma ločili od ostalih in jih strogo zastražili.

Predsednik je nato zaslišal Čeha o posameznih zločinih. Pri neki akciji je sodeloval tudi znani gestapovski krvnik Gernjak, ki je v dobi okupacije divjal v Mariboru. Jugoslavija je že ponovno zahtevala izročitev tega vojnega zločinca, zavezniške oblasti pa se izgovarjajo, da ga ne morejo najti, čeprav je ugotovljeno, da je bil izpuščen iz taborišča v Wolfsbergu.

Čeh je tudi priznal, da je v avgustu 1944 sodeloval s skupino orožnikov pri napadu na partizane. V juliju istega leta pa pri zasledovanju posadke sestreljenega štirimotornega ameriškega letala.

Obtoženi Ferdinand Kopnik je izpovedal, da so bando podpirali Avstrijci s hrano in municijo. Ob zlomu so kmetje mnogo orožja spravili, sedaj pa ga dajejo belogardistom in drugim, ki rovarijo proti Jugoslaviji. Povedal je tudi, da so avstrijski orožniki stalno prihajali k Sernecu in hodili skupno ž njimi na patrolo ob meji. Orožniki in financarji so se bandi čisto podredili, zato pa so od njih dobivali meso in druge stvari, ki jih je banda naropala v Jugoslaviji.

Vsa tolpa je štela 13 ljudi, Kopnik pa je izjavil, da so jim zagotavljali, da je na Pohorju še vse polno «križarjev», s katerimi bi se morali združiti. Dejal pa je, da se na Pohorju niso imeli s kom združiti, ker ni bilo nikjer nikogar, ki bi bil ž njimi.

Obtoženi Jakob Helbin je povedal, da je bil skupno z avstrijskimi orožniki na patroli ob meji in da so skupno ž njimi streljali proti jugoslovanski meji.

Tudi obtoženi Bratuša je povedal, da so jim avstrijski obmejni stražniki, pa tudi kmetje šli na roko in jih oskrbovali z orožjem. Po povratku na avstrijsko ozemlje pa so banditi naropano blago delili med avstrijske financarje in kmete.

Bratuša je dalje pripovedoval o sestanku sedmih banditov, na katerega sta prišla tudi dva angleška podoficirja in ustaški kapetan Volmayer. Govorili so o organizaciji špijonaže na jugoslovanskem ozemlju. Navodila angleških podoficirjev je prevajal Volmayer. Na drugem sestanku je bil navzoč neki angleški major, ki je prišel iz Lipnice. Razprava se nadaljuje.

Novi predlogi v ZDA za zatiranje demokratov

Washington, 23. (AFP). — Republikanski predstavnik Karl Mundt je predložil zbornici zakonski načrt, ki naj bi določil obveznost registracije vseh članov komunistične stranke in skupin, ki jih «nadzorujejo, vodijo ali prevladujejo komunisti», ker da so ti tuji agenti. Na podlagi tega načrta bi morali tudi vsi listi, brošure in druge tiskovine teh skupin imeti navedbo: «Objavljeno v skladu z zakonom o delovanju tujih agentov». Mundt je izjavil, da bi ta zakon omogočil «identificiranje tuje ideološke pete kolone».

Stavka v New Yorku

New York, 23. (AFP) — Dan. s se je začela stavka uradnikov, nameščenih pri radiu in brzojavu, ki so včlanjeni v CIO. Delo je zapustilo 2000 uradnikov.

O sprejemu Albanije v OZN

Lake Success, 23. (AFP). — Odbor za sprejemanje novih članov v OZN je preučeval albansko kandidaturo. Nekateri člani odbora so bili mnenja, da je treba zadevo rešiti v zvezi z albanškim zadržanjem v zadevi incidentov v Krfskem prelivu. Sovjetska zveza in Poljska sta podprli albansko kanditaturo.

Sovjetski delegat je obtožil nekatere člane zaradi lažnih obtožb proti Albaniji. Komisija se bo izrekla v ponedeljek. Preučili bodo nato kandidaturo Mongolije, katere sprejemu nasprotuje Kitajska.

Francoska vlada brani interese trustov

Moskva, 23. (TASS) — Sovjetski novinar Mihajlov komentira v listu «Krasni flot» francoske notranje razmere. Med drugim piše, da predstavlja sedanja vlada koalicije med socialisti in MRP — desničarsko smer. V notranjosti se francoska vlada ne zanima za potrebe delavstva in brani interese trustov, medtem ko je v zunanji politiki podredila Francijo interesom ameriškega kapitalizma. Ramadierova vlada vzpodbuja temne sile reakcije in namesto, da bi pri zadnjih odkritjih upora proti republiki nastopila proti grozeči nevarnosti, nadaljuje svojo protikomunistično borbo.

Francoska vlada je tudi aktivno sodelovala pri ustanovitvi zapadnega bloka. Njeno sodelovanje pri anglosaški politiki bo pomenilo za Francijo popolno zasužnjenje Francije interesom «diplomacije dolarja».

PARIZ. — Francoska narodna skupščina je izglasovala civilne kredite proračuna za leto 1947, ki znašajo 425. 725.567.000 frankov.

K razpravi o obnovitvi tržaškega gospodarstva

Sodeč po pisanju tržaških gospodarskih listov nastopa v zadnjem času — vsaj do neke mere — izteznjenje v tržaških gospodarskih krogih glede gospodarsko-politične smeri, ki naj jo ubere Trst v svojih odnosih nasproti svojim zunanjim klientom.

Mislimo, da je treba ta pojav pripisati spoznanju, da Trst lahko gospodarsko oživi edino izvršujoč dologe, ki mu jih odreja njegova naravna lega in da bi povezan z italijanskim gospodarstvom hiral tudi v bodoče, kakor je že 25 let. K temu spoznanju je mnogo pripomoglo svarilo, ki prihaja Tržačanom od strani italijanskih pristanišč v najbolj učinkoviti obliki, to je v konkurenčni borbi. Genova in Benetke so že davno na nogah in se na vso moč trudijo, da bi utrdile svoje postojanke v samem tržaškem zaledju, preden bi se Trst prebudil. Dovolj zgovoren je primer velike rafinerije v Margheri pri Benetkah, ki bi rada izpodrinila tržaške čistilnice mineralnih olj v Avstriji in drugih državah tržaškega zaledja.

Nastopanje starih tekmecev prikazuje tržaškim gospodarstvenkom resnično sliko tržaškega gospodarstva, pač v svetli luči 25-letnega životarenja pod Italijo in neusmiljene konkurence italijanskih pristanišč ter nenasitne požrešnosti italijanskih finančnih središč, ki so v kratkem pogoltnile zadnje ostanke tržaške gospodarske odvisnosti, kakor Kozuličevo plovno in finančno družbo. Tržaški Lloyd, zavod Banca Commerciale Triestina, ladjedelnice, škedenjske plavže in obe zavarovalnici.

Pozornost tržaških «službenih» gospodarskih krogov je zdaj osredotočena predvsem na Avstrijo in Češkoslovaško, medtem ko oni jugoslovansko zaledje še vedno pušča jo v nemar, čeprav so dejanski trgovinski stiki — po vrednosti in zaslužku — prav z jugoslovanskim zaledjem živahnejši nego s tema dvema državama. Avstrijski promet se v Trstu omejuje na Unrine pošiljke, Češkoslovaška pa razvija v zadnjem času predvsem trgovino z lesom, ki ga izvaža čez Trst v Levant (Egipt). Ta taktika tržaških «službenih» krogov je seveda po vsem v skladu z vetrom, ki veje v ZVU. Živi razvoj trgovinskih stikov pojde kljub temu svojo pot tudi brez žiga službenosti.

V Avstriji in na Češkoslovaškem so tržaške pobude zadele na konkurenco jadranskih pristanišč (Reke in Benetk), toda prav tako na odpor severnih luk, kakor Gdinje, Gdanska, Ščečina, Rotterdama in Anverse. Severna pristanišča že razvijajo tudi časopisno kampanjo proti Trstu, kakor dokazujejo razni članki v avstrijskem časopisju o tehnični zaostalosti tržaškega pristanišča v primeri z Anverso in Rotterdamom.

Tržaški «Il Trafficо» odgovarja, češ da je tržaška luka tudi s tehničnega vidika dovolj opremljena in da bo v kratkem tudi popolnoma obnovljena, tako da bo ustreženo zahtevam hitrega nalaganja in razlaganja blaga.

Tudi mi ne dvomimo v tehnične sposobnosti tržaškega pristanišča. Toda vprašanje gospodarske obnove Trsta in poživitve prometa v tržaški luki nikakor ni tehnične narave, kakor ni bilo za časa italijanske vladavine. To vprašanje je mnogo globlje. Predvsem je treba tržaško gospodarstvo vskladiti s potrebami tržaškega zaledja in graditi njegov vzpon na stvarnih interesih dopolnjujočih se gospodarstev Trsta in zaledja. Drugi, nič manj važen pogoj tržaške obnove je: Ustvariti v mestu politično ozračje sporazuma, medsebojnega spoštovanja in sodelovanja, ki ne bo oviralo stikov z zaledjem, temveč jih bo pospeševalo.

Češkoslovaški in madžarski delavci v Jugoslaviji

Ljubljana, 23. (Tanjug) — V Maribor je prispela skupina češkoslovaških delavcev. Od teh bo 41 delalo tri tedne v mariborski tovarni avtomobilov. Jugoslovanski delavci so jim priredili bratski sprejem.

Skozi Subotico je potovalo 150 kvalificiranih madžarskih gradbenih delavcev, ki bodo delali v Jugoslaviji.

Sovjetske dobave ČSR

Praga, 23. (CTK) — Pretekli teden je prispelo v ČSR iz Sovjetske zveze nad 9.000 ton železne rude in nad 5.000 ton drugega blaga.

Ravnatelj češkoslovaških nacionaliziranih plavžev je izjavil, da bo ZSSR dobavila ČSR železno rudo, ki jo dobiva iz Svedske, kar bo omogočilo večje varčevanje s premogom.

Minister za zunanjo trgovino FLRJ v Moskvi

Moskva, 23. (Tass) — Včeraj je prispel v Moskvo jugoslovanski minister za zunanjo trgovino Milentije Popović. Na letališču sta ga pričakovala tudi jugoslovanski minister za komunikacije Vujašinović in podpredsednik jugoslovanskega gospodarskega sveta Morič, ki sta že nekaj dni v Moskvi.

Zborovanje evropskih društev RK v Beogradu

Beograd, 23. (Tanjug) — Od 5. septembra do 2. oktobra t. l. bo v Beogradu konferenca evropskih društev Rdečega križa. Prisostvovali bodo tudi delegati izvenevropskih držav. Razpravljali bodo o sledečih vprašanjih: 1. Naloga nacionalnega Rdečega križa glede mednarodne pomoči v vojni porušenim državam; 2. mednarodna pomoč RK na socialnem in zdravstvenem področju; 3. Naloga RK za utrditev miru.

Dar jugoslovanskih izseljencev zadrski bolnišnici

Zadar, 23. (Tanjug) — Jugoslovanski izseljenci, člani kluba Dalmatincev, so se zbrali v Brooklynu in darovali zadrski bolnišnici, ki je bila med vojno hudo poškodovana in izropana, aparat Roentgen in večjo količino zdravil.

BEOGRAD. — V Prago je odpotovala delegacija, ki se bo udeležila dela komisije za kulturno sodelovanje med FLRJ in ČSR.

Mladina vsega sveta
na praškem festivalu

Do sedaj je prispelo 3.700 mladincev - Prvi nastopi na stadionu „Sokola" - Ovira delegacijam v nekaterih državah

Praga, 23. (Tass in ČTK) — Mednarodni mladinski festival v Pragi je v polnem razmahu, čeprav bo uradna otvoritev šele v petek. Sinoči je prispela v Prago sovjetska delegacija. Do sedaj je prispelo 3700 inozemskih delegatov iz 21. držav.

Češkoslovaški tisk je te dni poročal o ovirah, ki so jih reakcionarne sile v nekaterih državah delale mladinskim delegacijam, ki so imele odpotovati v Prago.

Tako je iranska vlada odklonila potne liste delegatom. V Egiptu je politična policija na letališču aretirala delegate. Brazilska delegacija, ki je bila že pripravljena na odhod, ni mogla odpotovati zaradi notranjega političnega položaja. Organizatorji pa so v nevarnosti, da jih aretirajo.

Sinoči je na tisoče mladincev zasedlo stadion «Sokola», kjer so pozdravili prispele skupine z zbori in z narodnimi plesi.

Češkoslovaški zunanji minister Jan Masaryk je izrekel dobrodošlico gostom festivala.

Mladinske štafete z Balkana, iz Francije in iz Hammerfesta, ki je najbolj severno evropsko mesto, so se združile v Kolinu pri Pragi. Štafete bodo potovale v Prago skozi Lidice.

Odlikovanje mladinskih brigad na mladinski progi

Zenica, 23. (Tanjug) — Poveljstvo mladinskih delovnih brigad je izročilo drugi danski d'jaški brigadi in mladinskim skupinam angleških in norveških delavcev diplome v znak priznanja za delo na mladinski progi.

MARSHALLOV NAČRT
ima namen rešiti Nemčijo reparacij

Tajna pogajanja med ZDA in Anglijo o vprašanju industrijske proizvodnje v zahodni Nemčiji

Pariz, 23. — Generalni tajnik francoske komunistične stranke Maurice Thorez je v svojem govoru, ki ga je imel pri angleško-ameriškem tiskovnem udruženju v Parizu, označil stališče francoskih komunistov do nemškega vprašanja in do Marshallovega načrta.

Thorez je predvsem omenil obe osnovni načeli potsdamskega dogovora, in sicer: vzeti Nemčiji možnost, da pripravi novo vojno, in pomagati Franciji z industrijsko opremo, ki je v Nemčiji. Thorez je nadaljeval, da zahtevajo države, ki so trpele zaradi nemškega vpada, od Nemčije reparacije in pričakujejo, da jih bodo zavezniki v tem vprašanju podpirali.

Glede Marshallovega načrta je Thorez izjavil, da bo dosegel samo ta namen, da bo rešil Nemčijo plačila reparacij, da bo postavil Nemčijo v enak položaj s Francijo in z ostalimi državami, ki so žrtve nemškega napada. Zaradi tega so komunisti upravičeno zaskrbljeni. Francija ne sme pozabiti na svojo varnost, popolno državno suverenost in na pravico do reparacij.

Ameriška in angleška vlada sta tajno posvetujeta o vprašanju industrijske proizvodnje v zahodni Nemčiji in mislita na morebitno konferenco treh držav, pri katerih bi razen njiju sodelovala tudi Francija. «Daily Worker» piše, da je ta molk rezultat angleško-ameriškega dogovora. Angleški načrt o nacionalizaciji nemške industrije je spravil angleško vlado v zadrego. Anglija je ZDA obljubila, da bo opustila te načrte ob prvi priliki, seveda proti plačilu odškodnine v dolarjih, da s tem zboljša svoje finančne težave. List dostavlja, da so ZDA pripravljene sprejeti to ponudbo, vendar zahtevajo nižjo odškodnino.

Meja v Brdih

IX

ŠE O DOLENJAH

Dolenje so izgubile na svojem pomenu, odkar niso več obmejna postojanka, zato pa so jim hoteli novi gospodarji dati drugega pogona s sedežem županstva združenih občin v Dolenjah. Dolenje same kot kraj so mala skupina hiš (cerkev, občina, šola, gostilna, trgovina, v okolici kmetija s komaj 200 dušami, med temi tudi nekatere slovenske družine. Dolenjčani so po večini svojaki, a je v dolini tudi nekaj kolonov, katerih gospodarji so seveda v stari Italiji. Ravno tako na Ložah (v Gorenjih in v Dolenjih Ložah), kjer je od vseh 160 prebivalcev precej priseljenih Furlanov — kolonov. Pofurlanjeni domačin Žnidar ima 7 takih kolonskih družin, ostalih 7 pa Italijan iz Vidma. Posestniki — svojaki, ki živijo in prebivajo na Ložah že od starejših rodov na svoji zemlji, so po večini pa le Slovenci: Pavšiči, Podvršiči, Fabriciji in drugi, le dva posestnika sta Furlana.

Dolenje kot občina, kot sedež županstva združenih občin pridobijo ponovno važnejše mesto, obvladajo ves položaj v zapadnih Brdih in dosegajo svojo bivšo občino samo (1288 ha 90 a 94 m2), to je kraj Dolenje, Lože, Hruševlje, Neblo, Jenkovo, Rutarje in še bivšo občino Kožbano z Mirnikom v celotni površini 3361 ali nekaj več hektarjev v «Dolegna del Collio», tako da se njene cbč. kat. meje nahajajo tudi v administrativnem področju Brd.

Združena občina Dolenje je po svojih raztresenih vaseh in naseljih naštela do okroglo 2700 vseh prebivalcev. Po narodnosti je z objektivnostjo in širokogrudno računano — do 2100 Slovencev in do 600 Furlanov. Največ furlanskega doseljenega življa je v Rutarjih (Ruttars), ki so tudi mešano naselje. Zanimiv je pojav, da imajo skoraj vsi furlanski kmetje v Rutarjih za žene Slovenke iz sosednjih vasi, iz Fojane, Brbane, Neblega, Medane in celo iz Marijinega Celja. Lahko rečemo, da je pri vsaki družini v Rutarjih žena, gospodinja, mati — Slovenka ali vsaj slovenskega rodu. Po vseh teh dejstvih lahko smatramo Dolenje kot slovensko občino.

V knjigi «Il Friuli orientale» studi di Prospero Antonini, iz leta 1865 so pod «prospetti statistici» zbrani podatki o prebivalstvu na Goriškem. Na strani 692 pod «distretto Cormonsio — ted. Kormaun» izkazuje občina Dolenje «popolazione di lingua slovena»: 1266 samih Slovencev in nobenega Furlana, občina Mirnik - Kožbana: 1144 samih Slovencev. Ti podatki izhajajo iz leta 1857, kakor omenja Antonini sam, in navedene številke dovolj jasno dokazujejo, da so bile Dolenje z Rutarji in ostalimi naselji slovenska občina, še čista brez priseljene infiltracije ali kolonizacije. Je pa verjetno, če smo objektivni, da ti podatki niso ravno povsem točni in da je možno govoriti o priseljeni furlanski manjšini ob Idriji že v tej dobi, vendar to dejstvo ne menja stvarnega, resničnega položaja ter zgodovinske ugotovitve o avtohtonem slovenskem prebivalstvu po vseh teh sedaj mešanih naseljih ob Idriji ter o kolonizaciji furlanske manjšine.

MED KRNICO IN KOŽBANJŠČKOM

Po določilih mirovne pogodbe so Neblo (Spodnje in Zgornje), Boršt, Čisto, Hruševlje, Hlevnik že v jugoslovanskem ozemlju, to so ona lepa naselja s sončnimi kmetijami med potokom Krnico in potokom Kožbanjščkom. Prav za prav naj bi šla črta nekje med obema potokoma, toda taka razlaga ne more biti dobešedno v skladu s pravim položajem kraja in s kmetskim razumom, zato je naravno predvideti, da se meja zakroži tik ob Krnici, o čemer smo že govorili.

Od davna že pripadajo ti čisto slovenski kraji občini Dolenje, ne pa cerkveno. Župnija teh lepih področnic je v Slovrencu razen Hlevnika, ki je pod Gradno. Tudi Lože so bile nekoč pod slovrensko faro, saj smo že omenili, da je bil furlanski poet krščen v «S. Laurenti di Nelonla». Je pa ostalo le še pet hiš v Zgornjih Ložah, to so današnje družine Mišigoj, Sviligoj, Pavšič, Grudina, Fabricijo, ki so cerkveno še pod slovrenskim farnim zvonom.

Krajepisni nazivi in imenovanja malih sellišč in skupin kmetskih hiš po teh predelih (glej topografično karto sektor Prepotto-Praprotno) nas hočejo prepričati, kakor da se nahajamo bog ve kje na Benečanskem, toda za nas je «Castelani» — Pri Skočirjevih, «Marchioli» — Pri Mihovih in tudi Pri Bertovih, «Cancian» je — Borg, Podvesi — Podvršič, «Cursi» — Hruševlje, «Claunico» — Hlevnik, «Molinut» — Pri mlinu itd. Vsi prebivalci

TRŽAŠKI DNEVNIK

Kaj ima opraviti Rim z našim šolstvom?

V gonji šovinističnega časopisja proti slovenski šoli, o kateri smo pisali že v zadnjih številkah našega lista, se je tudi «Emancipazione» znebila nekaj prav debelih. Zaletela se je tudi v naše srednje šole. Barago in Mizerita, ki ju tudi napada, ne bomo branili. Naj ju brani kak drug list, ki uživa več simpatij pri «Emancipazione» et comp. kot mi. Ta «dobro» informirani časopis meče vse Slovence v en koš in pravi, da so bile razširjene govorice, da so slovenski učitelji in profesorji begunci pred Titovim preganjanjem samo zato, da preprečimo eventuelne proteste z italijanske strani. Baragovo ime uživa svetovno herostratsko slavo, saj so se o njem razpisali celo angleški in ameriški časopisi, le «Emancipazione» ne ve, da je Baraga vojni zločinec obsojen na smrt od ljubljanskega ljudskega sodišča in da se prav gotovo ne vozi na počitnice v Jugoslavijo.

Ne trdimo, da je v slovenskem šolstvu vse v redu. Nasprotno, mi že dve leti obsojamo šolsko politiko ZVU. Res je potrebno, da se v vodstvu slovenskega šolstva marsikaj spremeni, toda recepta «Emancipazione» ne moremo sprejeti. Ta list roti šolsko superintendanco, da vzame stvar slovenskega šolstva v roke in jo uredi. Naše stališče, ki ga mora zagovarjati vsak resničen demokrat pa je, da urejaj vsak narod svoje šolstvo sam. Dovolj dolgo smo bili v «varstvu» tujcev in to varstvo nam je pustilo žalostne spomine, da nimamo prav nobenega zaupanja, da bi nam razni superintendanti urejevali naše šolstvo po naših potrebah. Sicer ima tudi «Emancipazione» svetel trenutek, ko pravi, da bi se moral v vodstvu šolstva «čuti glas učiteljev, ki so v neposrednem kontaktu z didaktičnimi problemi šole.» Točno! Ce apliciramo to povsem zdravo pravilo na slovenske šole, moramo baš pritrditi, da bi se moral v problemih slovenske šole. moramo baš pritrditi, da bi se moral v problemih slovenske šole čuti glas slovenskega učiteljstva. Imamo dovolj domačega, izkušenega učiteljstva, ki dobro pozna vso problematiko tržaškega slovenskega šolstva. Toda to učiteljstvo nima besede. Nasprotno, preganjajo ga, odpuščajo ga iz «administrativnih» razlogov iz službe in policija FSS ga proglaša za agente Ozne.

Ce bi smatrala «Emancipazione» iskreno, da je učiteljstvo poklicano, da napravi red v slovenskih šolah, potem bi bilo mogoče govoriti o sporazumu med šolniki obeh narodnosti, o sporazumu, ki bi ne vplival ugodno le na razvoj slovenske, temveč tudi italijanske šole. Toda «Emancipazione» ne bi bila to, kar je, če bi se postavila na to edino pravo, dosledno in resnično demokratično stališče. Ne, ona išče rešitve drugod. Neki bivši tržaški poslanec Cipriano Facchinetti naj bi poskrbel, da bi zadevo slovenskega šolstva reševala, čujte in strmite, komisija sestavljena iz funkcionarjev rimskega ministrstva za šolstvo.

Le kaj ima Facchinetti, kaj ima rimsko ministrstvo opravka z našim šolstvom? Gospodje so menda pozabili, da tu ni več Italija, da ima šolske zadeve začasno v upravi ZVU in da pritiče le domačim tržaškim krogom in kasneje vladi STO-ja, da urejuje italijansko in slovensko šolstvo Trsta. «Skrb» «Emancipazione», Facchinettija in rimskega ministrstva za naše šolstvo odločno odklanjamo. Naj se končno neha z «ljubeznivim» vsiljevanjem dvatisočletne kulture drugim, neitalijanskim narodom. O slovenskih kulturnih zadevah, o šolstvu, ki je najvažnejša kulturna zadeva, naj odloča končno slovensko ljudstvo.

Aretacije antifašistov in ukrep o ENAL-u del načrtne protiljudske gonje

Včeraj ob 18. uri je bila v ul. Monfort tiskovna konferenca Enotnih sindikatov.

Po pozdravu tajnika Desantija je spregovoril tov. Rizzotti. V svojem poročilu je izrazil ogorčenje članov ES spričo preganjanja antifašistov, kar prav nič ne prispeva k pomirjenju, ki je tako potrebno na Tržaškem ozemlju. Aretacije znanih antifašistov so se izvršile ravno sedaj, ko smo na pragu ustanovitve STO-ja in imenovanja guvernerja, ki bi moral sodelovati z vsemi demokratičnimi silami bodisi pri imenovanju začasne vlade bodisi pri pripravi volitev za ljudsko skupščino.

Tov. Rizzotti je dejal, da nas vsi razlogi navajajo k misli, da so se te aretacije izvedle po določenem načrtu z namenom, da se odvrne pozornost prebivalstva od nedavnih škandalov v javni upravi ter da se izključi od sodelovanja z bodočim guvernerjem tržaško delovno ljudstvo, ki doslej ni bilo zastopano v raznih posvetovalnih organih, ki jih je imenovala vojaška oblast. Hkrati se vodi nesramna gonja proti vsemu, kar je naprednega, ter se skuša blatiti partizansko gibanje. Poleg tega pa nekateri krogi ne skrivajo želje, da bi postavili KP izven zakona, kar bi pomenilo, da bi tudi naši sindikati postali nezakoniti.

Nato je tov. Rizzotti govoril o sindikalni združitvi in dejal, da je pri tem potrebna obojestranska dobra volja.

Oblasti, ki bodo morale v kratkem predati svojo oblast novemu guvernerju, bi morale krepiti težnjo po pomirjenju, ne pa povzročati vznemirjenje in podvzemati ukrepov proti onim ljudem, ki so bore za to, da se pri nas uresničijo sklepi združenih narodov.

Nato je tov. Rizzotti spregovoril o ukrepu oblasti, ki so imenovale ENAL kot edinega dedича imovine bivšega fašističnega Dopolavora, zaradi česar bi delavci ostali brez svojih prostorov, kjer se izobražujejo in razvedrijo.

Delavci so si pridobili te krožke in v njih imajo svoje prostore demokratične in kulturne ustanove, zato ne morejo biti ES brezbrižni spričo tega krivičnega ravnanja, ki je v škodo interesov delavstva. Tudi ta ukrep je del ofenzive proti antifašističnemu gibanju v STO-ju ter hoče povzročiti sedaj, ko se pričenja pri nas novo razdobje v političnem življenju, razdvojenost med delovnim ljudstvom.

Nato je tov. Rizzotti odgovoril članku, ki ga je objavila «Voce libera» in v katerem je z določenim namenom poročala o stavkah v tovarnah in ladjedelnicah ob priliki aretacije antifašistov. Dejal je, da so bile stavke spontane, ker so delavci vedno pripravljeni braniti svoje pravice, zlasti pa se upreti vsem poizkusom oživitve fašizma. Te stavke so bile v duhu svetovne sindikalne zveze, ki ima tudi v programu borbo proti fašizmu.

Za tem so nekateri novinarji postavili nekaj vprašanj in konferenca se je zaključila.

OPOZORILO

Mladin-ce (ke), ki potujejo danes na mladinski festival v Prago, opozarjamo, da vzamejo s seboj suho hrano za dva dni in ne samo za en dan, kakor je bilo prvotno javljeno.

Nova skupina otrok v Kranj

Včeraj zjutraj je odpotovala skupina 300 otrok v počitniško kolonijo v Kranj, ki jo je organizirala slovenska vlada za otroke iz STO-ja. Največ otrok je bilo iz Trsta, a ostali so bili iz Milj, Opčin in Nabrežine. Dasi gredo samo za tri tedne, vendar jim bo to bivanje v čistem planinskem zraku in pri dobri hrani zelo koristilo.

Istočasno je odpotovalo z avtobusom 30 otrok na letovanje v Hruševje pri Postojni.

Do sedaj je Rdeči križ za Trst in pokrajino, odbor za počitniške kolonije, poslal na letovanje nad 1100 otrok.

Dolga zasliševanja v aferi javnih del

Javna dela ne smejo biti prekinjena - Bivši zagrebški podžupan tudi v zaporu - Tudi „Genio civile" nosi krivdo

V zvezi s potekom sodne preiskave je začel krožiti glas, da bodo prekinili do septembra vsa javna dela, ki so sedaj v teku. Tako bi zopet enkrat nosili posledice poneverb in lumparij tisti, ki so pri tem najmanj krivi, t. j. delavci. Po našem mnenju ni zadosten vzrok za ustavitev del, ki so v teku, dejstvo, da so nekateri tehnični vodje v zaporu. Saj je vendar dovolj drugih, poštenih ljudi, ki so enako ali še bolj zmožni in bi lahko zasedli njihova mesta. Pravijo, da je novi načelnik urada javnih del polk. Keefe tudi tega mnenja in da bo skrbel, da dela, ki so v teku, ne bi preveč trpela zaradi preiskave. Upoštevati je treba, da je sedaj za gradbeno stroko najbolj ugoden čas in bi bilo treba nekatera dela celo pospešiti in pritegniti nove delovne sile, da jih lahko pravočasno dovršijo.

Preiskovalna komisija ima svoj glavni stan v sobi štev. 87 v sodni palači in pri davčni policiji v ul. F. Severo štev. 8, kjer vsak dan zaslišujejo pripornike. Ta zaslišavanja so včasih zelo dolga in so pred dnevi zasliševali Miroslavo Strukljevo kar 20 ur in sicer od 10.30 zjutraj pa do 6. ure naslednjega dne. Včeraj ob 9. uri so začeli ponovno zasliševati Ricci-ja in popoldne je zaslišavanje še trajalo. Preiskava je dognala, da nosi v nekem oziru krivdo vse osebje «Genio civile». Tam je cel kup mladih uradnikov, ki so prišli v službo bolj po protekciji kot pa zaradi svojih tehničnih zmožnosti in so često zahtevali od strank napitnino, da so jim takoj rešili njihove spiske. Tako so postopali tudi proti revnejšim ljuddem, ki so imeli hišo poškodovano, pa so si jo sami za silo popravili. Zgodilo se je, da je marsikdo pri delih, ki so bila vredna okrog 50 tisoč lir moral plačati uradniku 5 do 6 tisoč, da mu je uredil račune za izplačilo.

Zadnje dni so nekatere aretiranke izpustili na začasno svobodo. Med njimi je tajnica podjetja «Gungi» Dolores Lenassi, ing. Brischi, ing. Sereni. Nekateri so morali pred izpustom položiti močno kavcijo na banki. Po drugi strani pa so po zaslišavanju pridržali v zaporu podjetnika Franca Lionetti-ja. Zaprli so tudi arhitekta Mokrovića pri tvrdki ICOREDIT, ki je obnavljala hiše v Dornbergu. Tega človeka so Nemci imenovali za podžupana v Zagrebu in je bil važna oseba v ustaškem gibanju. Pred jugoslovanskim vojaškim sodiščem bi moral odgovarjati za več zločinov. Pa imajo nekateri italijanski časopisi še pogum govoriti o oficirjih IV. Armade!

Pri podjetju «Politehna» je svojčas eden od družabnikov hotel izstopiti iz družbe. Pri pregledovanju knjig je videl, da je podjetje izdalo velike vsote raznim svojim pokroviteljem in zaščitnikom na uradu za javna dela. Znano je, da je podjetje prevzelo precej javnih del.

Poleg drugih zvijač, ki so služile zato, da bi se polastili čimveč javnega denarja, so si na uradu javnih del izmislili gradbena podjetja, ki nikoli niso obstojala in jim poverili javna dela, ki jih tudi nikjer ni bilo. Eno takih zvijač je odkril nek uradnik, ki je šel večkrat na mesto, kjer bi morala taka družba delati, pa ni našel niti podjetja niti ni bilo sledu o kakšnem začetem delu. Sorodnik nekega višjega uradnika pri «Genio civile» je bil pred časom s tem v zvezi aretiran, pa so ga kmalu zopet izpustili.

Pozdrav otrok iz tolminske kolonije

Tržaški otroci iz tolminske počitniške kolonije, ki jo je organiziral Rdeči križ za Trst in pokrajino, pošiljajo pozdrave svojim dragim. Vsi so zdravi.

KOLEDAR

Četrtek, 24. julija
Kristina, Ratimir
Sonce vzhaja ob 5.35, zahaja ob 20.41. Dolžina dneva 15.06.
Jutri 24. julij
Jakob, Radoslav

Spominski dnevi

1943: *so začele partizanske brigade M. Gubca, T. Tomšiča, I. Cankarja in L. Sercerja napadati Zužemberk.*

«Taka srečа!» pravimo, ko smo ujeli še zadnji vlak.

Preskrba

Poziv potrošnikom. Sepral sporoča vsem potrošnikom, tudi onim z dodatnimi nakaznicami, naj se točno držijo določenega roka delitve živil na nakaznice. V nobenem slučaju ne bo dopuščena delitev preko določenega roka, oziroma z zapadlimi odrezki ne bo mogoč nikakršen dvig živil.

Izredna delitev testenin v podeželskih občinah za brezposelne, upokojence in reveže se prične z današnjim dnem. Upravičeni potrošniki prejmejo na odrezek 10 c dodatne živilske nakaznice 3 kg testenin po 44 lir kg.

28. julija se zaključi delitev masti na odrezne navadne in dodatne živilske nakaznice za mesto in podeželske občine.

Vpisne (prenotacijske) odrezke za mleko naj predajo lastniki in upravitelji mlekarn občinskemu prehranjevalnemu uradu.

Uspeh festivala STO-ja

V Podlonjerju in v Domu pristaniških delavcev (za Rojan in središče mesta) bo danes ob 20. uri razgovor o uspehu festivala STO-ja.

Prosvetno društvo «S. Škamperle»

Včeraj je bila otvoritev razstave mladih ročnih delavcev, ki so jo pripravili pionirji.

Izžrebane srečke

kročka «Perossa»: št. 211 (bel listek) prejme I. dobitek, št. 245 (roza listek) II. dobitek in 363 (bel listek) III. dobitek.

Tečaji za popravne izpite

Za gojence vseh italijanskih šol se bodo pričeli tečaji za popravne izpite prihodnji mesec. Vpisovanja so do 30. t. m.

Za otroke brezposelnih so tečaji brezplačni. Pojasnila in vpisovanja v ul. Imbrjani 5-I, soba 11, dnevno od 11.30 do 13. ure.

Izlet v Škocijansko jamo

organizira ASIZZ, III. rajon v nedeljo, 27. t. m. Pojasnila in vpisovanja v ul. Conti 11, tel. 93-357.

Rojstva, smrti in poroke

Dne 23. julija se je rodilo 7 otrok, umrlo je 9 ljudi, poroke pa ni bilo nobene.

UMRLI so: 46-letni Ferruccio Citta, 47-letni Mario Ferluga, 19-letni Romeo Bondel, 67-letni Nikolaj Gastro, 70-letni Ivan Rossi, 60-letna Katarina Robacek vd. De Zorzi, 77-letna Matilda Pertot vd. Pertot, 68-letna Ersilia Tiozzo vd. Sandrinelli in 81-letni Frančišek Gandolfo.

V livarni Scabar so ponovno pričeli z delom

Po obojestranskem sporazumu in s posredovanjem Enotnega sindikata kovinarjev so včeraj delavci livarne Scabar ponovno pričeli z delom. Kakor smo poročali, so delavci stavkali v znak solidarnosti z odpuščenim delavcem. Vzroka odpustu ni hotelo vodstvo povedati niti članom tovarniškega odbora sindikata, čeprav to pogodba določa.

DAROVI IN PRISPEVKI

Za počitniške kolonije otrok so darovali: Da Lukec Marija 100 lir, Passalacqua Marija 100, NN. 100, Orlando L. 100, Sterpin Marija 200, Cok Ersilia 100, Balanzin Klara 100, Danev Evgenij 3000, Sčuka Dušan 2000, Mondo Luciano 1000, NN. 100, Vouk Eliza 50, Križman Angela 500, Fiorentello Andrej 500, Stok Milan 500, Andrejasic Sergij 500, Sardoč Modest 500, Jenko Clavdij 500, Cercina Stefanija 50, Stargavc Marija 200, Frömel Alfred 200, Hrovatin Marija 200, Giorgi Anita 100, Zagar Fiorentina 200, Podmenik Marija 1000, Runtich Tatjana 2000, Damiani Avrelija 100, Pagnori Marcello 100, Bortoluzzi Mafalda 100, Mascа Štefanija 200, Ferri Palmira 500, Vescovo Leonarda 500, Zicovich Aurorij 500, Peras Marija 1000, Polizzi di Adelma 1000, Blazko Franc 100, družina Casali 1000, Valente Leopoldino 1000, Mascusa Jolanda 100, Cerviatti Eliza 300, Martelanc Milan 200, Milic Bruno 200, Destradi Giuliola 100, Destradi Marija 100, Cok Jožef 300, Ladic Branko 300, Cok Umbert 100, Marostica Matilda 100, družina Simonetti 100, Bellini Aldo 100, Margon Ana 100, Glizzoni Ivan 100, Žefa 200, Kovac Marica 300, Kravanja Bianka 100, Predon Peter 100, Tomasi Lilijana 300, Pauske Tullio 100, Milic Bruno 200, Zacchigna Pellegrino 4000.

Ob drugi obletnici drage matere Antonije Milkovič, darujeta dvorni Milkovič in Križmančič 1000 lir za Dijaško matico.

Vremensko poročilo

Sinoči je tržaška vremenska postaja izdala naslednje poročilo: barometer 162 (pada) — toplota 28.2, 21.6; vlaga 55%, nebo jasno, morje mirno — temperatura morske vode 24.8.

Radijski spored

v četrtek, 24. julija

TRST II

7.30. Koledar, jutranja glasba. 12. Napoved časa in poročila. 12.15. Lahka glasba. 12.00. Sodobna Amerika. 12.10. Glasba iz repertoarja. 13.00. Napoved časa in poročila. 13.05. Pesmi in ples. 13.30. Pestra glasba. 14.15. Predavanje. 14.28. Cigaretna glasba. 17.30. Glasba v minutah sporeda. 17.30. Glasba v minutah. 18.00. Chopinova glasba. 18.15. Pesmi in ples. 18.30. Ženska ura. 19.00. Mladinski zbor iz Gorice. 19.20. Ljudska univerza. 19.45. Napoved časa in poročila. 20.00. Otroške pesmi. 20.15. Violinski koncert. 20.45. Cercina Karla. 20.45. Slovenski program. 21.00. Iz Pavlihove dvorane. 21.15. Slovenska literatura. 22.00. Chopin in Debusujeve skladbe izvaja na klavirju Laura Ferlanova. 23.00. Lahka glasba. 23.15. Napoved časa in poročila. 23.30. Čitanje sporeda. 23.35. Polnočna glasba.

KINOPREDSTAVE

FILODRAMMATICO. 15.45: «Svetlobna tajska», L. Young, A. Ladd.
ITALIA. 15.30: «Plavolasa Jagoda», Rita Hayworth, De Havilland, J. Cagney.
VIALE. 16.00: «Rogerjev zločin», Paul Bernard.
MASSIMO. 16.00: «Svetla noč», Loretta Young, Ray Milland.
CENTRALE. 15.00: «Odpadnik», Crabbe in Fuzzy.
CARDUCCI. 15.30: «Trije mušketirji» in «Tajinstveni vlak».

Odg. urednik DUSAN HRESCAK
Tisk Stabilimento Tip. Trst

† S potrtim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je po dolgi in mučni bolezni preminul naš ljubi

Anton Križmančič

delavec pri TELVE.

Pogreb bo danes, 24. t. m. ob 18.30 iz Gropade na pokopališče Bazovici.

Gropada 24. julija 1947.

Žalujoči: žena Marija, hčerka Alojz, sestra Ana, nečakinja Nada in Pjerina ter ostalo sorodstvo.

Otvoritev NOVEGA KINA NA PROSEK v Komnu
27. t. m. ob 21.30.

Cirkus Togni
Trst, ulica Rossetti vogal ul. A. Lamarmora
VSAK VEČER predstava ob 21.
Ogromen uspeh novih točk
V NEDELJO predstava ob 16 in ob 21. ZAKLJUČNA PREDSTAVA

VESTI S PODEŽELJA

Obnova v Postojni

Tako kot v vsej Jugoslaviji tudi v coni B na veliko obnavljajo v Postojni, ki je bila za časa narodno-osvobodilne borbe precej poškodovana. Obnovitvena delu so v polnem teku. Pridne in delavne roke Postojnčanov tlakujejo mestne ulice in cesto proti jami, popravljajo pločnike, odstranjujejo ruševine ter obnavljajo javna poslopja in zasebne stanovanjske hiše. Prav kmalu bodo odstranjeni vsi sledovi, ki jih je zapustil fašizem in njegov uničevalni pohod. Na trgu pred šolo bodo zopet postavili spomenik primorskemu skladatelju Miroslavu Vilharju, ki so ga fašisti odstranili in razbili. Postojnčani so tudi že skoraj obnovili prostore, kjer bo novi poštni urad. Tudi pri gimnazijskemu poslopju in drugih javnih poslopjih v mestu in v okraju na vso moč hite z obnovo. Postojna mora kmalu dobiti lepše lice, saj jo poseča na tisoče gostov, ki hodijo obiskovat Postojnsko jamo.

Gradbena dela izvaja okrajno podjetje ZIDGRAD, ki obnavlja stanovanjska poslopja ob železniški postaji. Vsako poslopje bo imelo po 8 udobnih stanovanjskih prostorov. Prav tako gradijo stanovanjska poslopja tudi v Št. Petru na Krasu, preurejujejo vojašnico v Razdrtem in poslopja za delavce, ki delajo na žagi v Belskem. V teku pa je tudi gradnja nov ga železnobetonskega mostu v Landolu.

Pri vseh delih navdušeno sodeluje ljudstvo s prostovoljnim udarniškim delom, zavedajoč se ogromnega poměna del, ki spadajo v petletni gospodarski načrt. Poleg tega pa hoče ljudstvo ta dela, ki spadajo v plan letošnjega leta, predčasno dokončati, da se bo nato še z večjim poletom vrglo v obnovo svoje domovine, v delo za srečnejše in svobodno življenje v novi Jugoslaviji.

Ustanovitev okrajne zadružne poslovalne zveze v Hrpeljah-Kozini

17. t. m. je bila v Hrpeljah ustanovna skupščina okrajne zadružne poslovne zveze. Udeležili so se je delegati iz vseh predelov cone A in B sežanskega okraja. Delegati so razpravljali o raznih vprašanjih in nalogah, ki čakajo to zvezo. Skupščina je pooblastila upravni odbor za najem 50 milijonov lir posojila ter predlagala, naj vse Naproze v okraju vložé delež po 30 tisoč lir pri okrajni poslovni zvezi s trideset-kratnim jamstvom.

Ustanovitev te zveze je bila v sežanskem okraju nujno potrebna. Odpravili se bodo razni posredovalci, kar bo ugodno vplivalo na cene proizvodov samih. Zveza bo koordinirala vse delovanje zadružnega sektorja v okraju, neposredno sklepala pogodbe s tovarnami in tako nudila potrošnikom blago čim hitreje in pod najugodnejšimi pogoji. Odkupovala pa bo tudi vse poljske in druge pridelke svojih članov. Skrbela bo tudi za vzgojo zadružnega kadra in za splošen dvig in razvoj zadružništva. Zaupanje ljudstva v nove zadruge nam jamči, da se bo zadružništvo v sežanskem okraju ugodno razvijalo

Kmetoza v Gabrovici v Istri se vključuje v petletni plan

Člani kmetijsko obdelovalne zadruge v Gabrovici v Istri so si zadali načrt, da bodo v petletnem planu zgradili zadružni hlev za 100 glav živine, svinjak za 50 prašičev in 19 stanovanjskih hiš. Razvijali in dvignili bodo vinogradništvo in sadjarstvo. Meliolirali bodo 4 ha travnika ter ga prekopali v vinograd, na katerem bodo zasadili 30.000 trt in 5000 pritlikastega sadja. Zredili bodo 30 mladih krav. V odkup bodo letno lahko oddali 9750 l mleka, 3000 kg mesa, 400 hl vina, 200 stotov raznega sadja in veliko množino zgodnjega krompirja. Ze letos bodo zgradili polovico zadružnega hleva, dve tretjini svinjaka in 3 stanovanjske hiše ter meliolirali 2 ha travnika. V odkup bodo tudi že letos dali 150 stotov krompirja, 100 stotov sadja in 200 hl vina. Mladina se je obvezala, da bo pri tem čim več prispevala s prostovoljnim delom.

Zaradi puranov v ječo

Anton Cescon, doma iz Vidma in stanujoč pri M. Magdaleni je bil z Viktorjem Stepančičem, svojim sosedom v jezi. Verjetno je bil vzrok tej mržnji ta, da je Stepančič pred časom pobil tri majhne Cesconove purane, ki so delali škodo na njegovem vrtu.

V nedeljo, 23. junija, sta se srečala v neki gostilni pri Sp. Magdaleni in se začela prepirati. V razburjenju je Cescon s svinčnikom, ki ga je imel v rokah, udaril Stepančiča po obrazu in ga ranil v oko, da so mu ga morali naslednje dni operirati. Včeraj je bila na sodišču zaradi tega razprava, na kateri je bil Cescon obsojen na 2 leti in 8 mesecev ječe in na plačilo 100 tisoč lir kazni. Tako je Cescon poleg treh malih puranov izgubil še osebno svobodo.

Denar so mu pobrali

Garbin Pavel, pek iz ul. Zorutti 5, je bil prejšnji dan z vso družino odsoten od doma od 17. do 23.30 ure. Ko se je družina pozno zvečer vrnila domov, so ugotovili, da je bil nekdo med tem časom v stanovanju in brskal po njem. V resnici so neznani tatovi prišli v tem času na obisk, odprli s ponarejenimi ključi vrata v stanovanje in odnesli iz omare v salonu pol milijona lir in nekaj zlatnine. Skupna vrednost ukradenega blaga znaša preko 550 tisoč lir. Garbin je javil tatvino policiji, ki vodi preiskavo.

Nesreče pri delu

Debelli Arturo, 39-letni delavec iz ul. Caprin št. 6, je zaposlen v strojni tovarni pri sv. Andreju. Pred dnevi mu je stroj po nesreči zagrabil roko in mu jo zlomil. Prepeljali so ga v glavno bolnico, kjer so ga sprejeli na II. kirurški oddelek in bo moral ostati tam okrog pet tednov.

Tudi 34-letni mehanik Avgust Bressi iz ul. Solitario 13 je prišel ob levo nogo. V pristanišču pri lopi št. 65 v Javnih skladiščih ga je stisnilo med železen vozíček in neko oporo ter mu zdrobilo nogo. Z rešilnim vozom so ga prepeljali v bolnico in tudi Bressi bo ostal tam okrog pet tednov.

Izgubljeno

Tov. Pregelj Marija iz Sturij št. 41, je 21. t. m. izgubila na poti iz St. Vida proti Vipavi denarnico z osebnimi dokumenti in izkaznico SIAU-je. Pošten najditelj je naprošen, da vrne izgubljeno proti primerni nagradi na mestni LO v Ajdovščini.

Popravite šolo v Barkovljah

Poročali smo že, da je barkovljanska šola, ki so jo vojaki končno le izpraznili, mnogo trpela med in po vojni in je potrebna temeljitega popravila. ZVU je odobrila v ta namen 5 milijonov 800 tisoč lir in bi se lahko z delom takoj pričelo, posebno še, ker je sedaj lepo vreme in so šolske počitnice. Nasprotno pa je bilo sklenjeno, da bodo pričeli s popravilom šele konec avgusta in da bodo trajala dela do konca novembra.

Ce bi obveljal ta načrt, bi naši otroci tudi prihodnjo jesen ne imeli svojih šolskih prostorov in bi se še vedno morali gnesti po neprikladnih prostorih in ob vseh mogočih urah. Pri takem postopanju pa zelo trpi pouk in zdravje otrok samih.

Zato so poslali Barkovljani pred 14 dnevi posebno deputacijo k predsedniku občine Mianiju, ki jih je sprejel in pokazal zanimanje za njihovo vprašanje. Informiral se je na občinskem tehničnem uradu, kjer pa so povedali, da so vse načrte predali že uradu za javna dela.

Apeliramo torej na urad za javna dela in na vse druge urade, ki odločujejo v tej zadevi, da se stvar pospeši. Z delom je treba ne samo takoj začeti, ampak ga treba dokončati, še pred začetkom šolskega leta. Denar je na razpolago, delavce bi lahko tudi dobili, treba je le začeti. Nikakor pa se ne sme zgoditi, da bo skoro 300 šolskih otrok iz Barkovelj tretje leto po vojni še vedno tako rekoč na cesti.

Kulturna prireditev v Koprivi

Dan svojega patrona Sv. Elije so Kopričani proslavili z lepo uspelo kulturno prireditvijo, ki lahko služi tudi drugim našim vasem za vzgled. Ponovili so Molièrovo komedijo «Namišljeni bolnik», a so k sodelovanju pritegnili tudi moški pevski zbor iz Dornberga, ki ga odlikujejo krepki in disciplinirani glasovi in ki ga vodi mlad, nadarjen in vešč pevovodja.

Prosvetno društvo «Zarja», ki je pred nedavnim proslavilo 50 letnico svojega obstoja prav z «Namišljenim bolnikom», je zadnjo nedeljo razvilo svojo društveno zastavo, ki naj ga poslej vodi k še vidnejšim uspehom. Gotovo je bil poizkus, uprizoriti na vaškem odru in z diletanti delo, kakršno je «Namišljeni bolnik», precej tvegan. Toda pogumnemu režiserju je uspelo, izvežbati domače igralce in postaviti delo na oder v okviru danih možnosti tako, da lahko služi domačemu prosvetnemu društvu za izpodbudo k nadaljnjemu resnemu dramatičnemu udejstvovanju. Sam predsednik društva se je pogumno spoprijel s težko vlogo namišljenega bolnika in je dokazal, da bi se bil, če bi ne bila fašizem in laški imperializem za celih 25 let popolnoma zadušila vsega našega prosvetnega udejstvovanja, razvil v dobrega karakternega igralca. Tudi med mlajšimi smo opazili nekaj izpodbude vrednih talentov, zlasti še dekle, ki je igralo vlogo služkinje Tončke. Ne smemo prezreti toplih uvodnih besed ob razvitju društvene zastave, pa tudi ne pevskega dela tovarišice Nevenke, ki je naštudirala s svojim zborom nekaj lepih pesmi in tudi zrežirala za medigro nekaj prikupnih, čeprav nenavadnih pevskih in plesnih vložkov.

Po prireditvi je dodal moški pevski zbor iz Dornberga pod vodstvom svojega pevovodje nekaj lepih narodnih in udarnih pesmi. Nato je sledil vsakoletni ples, ki mu je ob koncu Sv. Elija nekoliko ponagajal.

Ob koncu naj dodam še to: naša mladina, ki je šla tako hrabro skozi ogenj narodno-osvobodilne vojne, je vendarle za časa dolgoletnega narodnostnega zatiranja utrpela neprecenljivo škodo v svojem duhovnem in kulturnem razvoju. Fašizem ji je z odvzemom slovenske šole, z odvzemom vseh prosvetnih društev, z odvzemom smisla za sleherno prosvetno izživljanje sploh, zadal težak moralni udarec naravnost v živec. Velik odstotek naše mladine namreč sploh ni dostopen ali še ni dorasel za pravilno ocenjevanje in uživanje višjih kulturnih vrednot. Fašizem je mladino sistematično odvajal od teh vrednot, navajal pa jo je k nižjim vrstam razvedrila, predvsem k pretiranemu izživljanju v plesu in plesnih veselicah.

Nihče nima nič zopet to, če mladina tudi pleše. Toda važno je, da se mladini posreduje zavest, da je ples le ena izmed vrst izvenpoklicnega izživljanja, in to med nižjimi, ne pa edina. Prepričati jo je treba, da so dramatična umetnost, petje in glasba sploh, predvsem pa knjiga, lepa in poučna slovenska knjiga, veliko dragocenejše in višje vrednote, ki napolnjujejo celega človeka in ki mu nudijo, ko je postal zanje dostopen, tudi neprimerno večji užitek, kot pa neprestano poplesovanje po šagrah. Oder, glasba, petje, predvsem pa dobra domača knjiga so tisti zanesljivi vodniki, ki bodo popeljali našo mladino k polnejši zavesti same sebe in ki jo bodo prevzgojili v resnično kulturne, polno narodnostno zavedne in za človeško družbo dragocene ljudi. In to je, mislim, prvi in poglavitni namem slehernega prosvetnega udejstvovanja. Vl. B.

FIZKULTURA

Uspeh tržaških boksarjev v Mariboru

Trst reprezentanca Slovenije 3:2

V soboto, 19. t. m., je tržaška boksarska reprezentanca ZDTV, sestavljena iz boksarjev Sosiča, Semerarija, Goitana, Godne in Villatore, gostovala v Mariboru proti boksarski reprezentanci Slovenije. Dvoboj so odločili Tržačani v svojo korist z rezultatom 3:2 ter so si ga popolnoma zaslužili, saj so dali vse od sebe, da so čim častneje zastopali tržaške športne barve. Že nekaj ur pred pričetkom dvoboja je bilo razprodanih 1500 mest mariborskega gledališča. Več sto gledalcev pa ni dobilo prostora. Med gledalci je bilo veliko število delavcev iz Trsta, Tržiča in Pulja, ki so na ves glas vzpodbujali naše boksarje. Na koncu dvoboja je športna in objektivna mariborska publika nagradila naše boksarje z dolgotrajnim in iskrenim ploskanjem. Boksarji slovenske reprezentance so bili našim enakovredni, zaostajajo pa v tehniki. Prvo poročilo posameznih točk dvoboja:

Mušja teža: Sosič (Trst) je v prvem kolu premagal s tehničnim knock-outom Antolina Stefana.

S prvimi opreznimi udarci sta se nasprotnika študirala. Prvi je napadel Antolin z udarci levice, na katere je odgovoril Sosič z mirnimi protiudarci s strani. V trenutku, ko se je Antolin odkril, ga je Sosič položil na tla s silnim direktnim udarcem. Antolin se je dvignil po 9. sekundah, vendar pa je njegov trener vrgel v ring brisačo v znak predaje.

Peteljnja teža: Semeraro (Trst) je v treh kolih po točkah premagal Sojča (Ljubljana.

V začetku prvega kola je Sojč prenestil Semerara z dvema kros udarcema. V nadaljevanju pa se je Semeraro popravil in končal prvo kolo v svojo korist. V drugem kolu je Semeraro takoj pričel z odličnim napadom in si pridobil več točk naskoka. Tretje kolo, ki je bilo zaradi odločne borbe obeh nasprotnikov najlepše, pa se je končalo neodločeno.

Srednja teža: Godina (Trst) je po točkah v treh kolih izgubil proti Svajgelju.

Godina je v tem dvoboju že položil Svajgelja v prvem kolu z udarcem v jetra za 21 sekund na tla, vendar pa je sodnik kljub protestnemu žvižganju občinstva dal znak za nadaljevanje borbe. V drugem in tretjem kolu je bil Svajgelj malo boljši od Godine, vendar bi Godina kljub temu zaslužil vsaj neodločen rezultat.

Srednjelahka teža. Goitan (Trst) je po točkah v treh kolih izgubil proti Sinču Jožetu.

Že po prvih udarcih je bilo jasno, da bo imel Goitan težko delo, kajti njegov nasprotnik je že izdelan boksarski mojster, ki dobro pozna svoj posel.

Srednjelahka teža: Villatora (iz Trsta) je po točkah v treh kolih premagal Pristova Dušana.

Ta borba je bila najlepša točka večera. Villatora v veliki formi je že prvo kolo končal v svojo korist. Tudi v drugem kolu je Villatora nadaljeval z napadi, ki so še povečali njegov naskok. V tretjem kolu je občinstvo pričakovalo zmago s knock autom, vendar pa je izredno vzdržljivi Pristov uspel obdržati se na nogah.

Lahkoatleti so tekmovali v Ankaranu

V nedeljo je domače športno društvo Rdeča zvezda organiziralo v Ankaranu lahkoatletsko prireditev, ki so se je udeležili tudi lahkoatleti iz Trsta in Pirana. Doseženi so bili dobri rezultati, ki kažejo na razvoj naše lahke atletike. Med športnimi društvi je zmagal Piran z 113. točkami, na drugem mesto se je plasiral Sv. Vid (Trst) z 59. točkami, na tretje Col (Trst) s 50. točkami, itd.

Nočemo več osovraženih protiljudskih sistemov

Slovensko in italijansko demokratično ljudstvo tržaškega ozemlja se nikakor ne more pomiriti z zadnjimi policijskimi ukrepi ZVU, ki je dala brez vsakega vzroka aretirati antifašistične borce, medtem ko ni podvzela nobene resne mere proti terorističnim napadom neofašistov.

Ljudstvo pošilja vedno nove resolucije ZVU, v katerih protestira proti tem aretacijam in zahteva izpustitev antifašistov. V resolucijah pravi, da ne bo dopustilo, da se v naših krajih ponovno uvedejo osovraženi protiljudski sistemi, s katerimi smo komaj pred dobrima letoma sami pometli.

Take resolucije so med drugimi poslali prebivalci Sv. Ivana, Sv. Vida, okolice Javnega vrta, Rocola itd.

AleksandER BECK; 157

VOLOKOLAMSKA CESTA

Panfilov je spustil slušalko ter še nekaj časa ogledoval zemljevid. Njegov obraz je bil resen, skoraj mračen. «Hm», je zamrmral nekajkrat zaporedoma. Avtomatično je potegnil tobačno dozo, vzel cigareto, potolkel z njo nekolikokrat ob mizo ter me nato, spomnivši se, pogledal.

— Oprostite...

In naglo mi je ponudil odprto tobačnico.

— No, tovariš Momiš-Uli, pripoveduj